

Stotisoče fantov se javlja v nabornih uradih Zed. držav. odkar so v vojni. Nič se ne ve koliko živih in zdravih jih pride nazaj.

Polagoma bodo Zedinjene države odločile vojno

JAPONSKA SEDAJ SE PREDNJACI. — IZGUBE NA FILIPINIH IN HAVAJIH NISO BILE ODLOČILNE. — ANGLIJA BILA SLABO PRIPRAVLJENA. — HITLER ODSLAVLJA POVELJNIKE SVOJE ARMADE

Adolf Hitler se je ukanil. Ne samo s svojim upadom 22. junija v Rusijo, nego tudi v drugi svoji politiki. Smrtni udar pa si je zadal, ko je napovedal vojno Zed. državam. Prisel je, da je Rusija izkrvavljena, njena armada za zmerom poražena, pa se je dozdaj, da je moral odaloviti svojega feldmaršala Bravčiča in se oznanil za absolutnega poveljnika nemške sile. Tak je položaj ob koncu leta v Nemčiji. Jako slab.

Prvi japonski uspehi
Zed. države, kjer smo se prekalali glede vojne kot menda nikjer drugje, so sedaj v nji stoostotno. Hitler je zahteval: Japonska udari! In ga je uborala. Toda napad ni bil izvršen kar tako, nego po Hitlerjevo. Zavratno sicer, in po krivdi nepaznosti Američanov in Angležev za Japonce jako uspešno. Potopili so naših in angleških ladij, invadirali naše in angleške otoke in pobili že prvi dan vojne par tisoč ameriških vojakov. Japonci se upravičeno ponašajo, da so bili prve dni zmagovalci v Pearl Harborju, na Filipinih in še posebno v Singapuru. Stiri največje bojne ladje so uničili. Z letalci namreč, kar je za tak uspeh silno poceni.

Tudi Anglija se ni obnesla
Ako dežujejo očitki na ameriško poveljstvo na Havajih in na Filipinih, kar se nadaljuje vzlic mnogim poznejšim pojasnjevanjem, se tudi v militarizmu veliko bolj izvežbana Anglija ne more ponašati z opreznostjo. To, kar se ji je dogodilo v Singapuru, je še bolj neodpustno kot pa kar se je primerilo

Na Silvestrovo
31. decembra
ste vabljeni na zabavo kluba št. 1 JSZ v Chicagu.
Vrtila se bo v Lawndale Masonic templu.

ameriški mornarici na Havajih. Japonci so s svojim blitzkriegom uspeli. Nespametno bi bilo tajiti, da niso. **USA hoče zadnjo besedo**
A to, da so začasno uspeli, ne pomeni njihove zmage, ker je vlada Zed. držav odločno za to, da osiše pade. Trojica Berlin-Rim-Tokio bo morala vprašati za mirovne pogoje, ne pa jih narekovati. **Churchill v Washingtonu**
Zadnji ponedeljek zvečer je bila za ves svet silovita senzacija vest, da je prišel Winston Churchill na obisk k Rooseveltu. Ako se pomisli na distanco, in pa kako važno je, da je premier Velike Britanije doma, lahko sklepamo, da je bilo še veliko bolj važno, da je prišel sem. On, Roosevelt in Litvinov so, ali se konferirajo o miru, ki pride prej ali slej. Kajti tudi ako Nemčija ni še premagana, bo pa prav gotovo. In čim bližje je poraz Hitlerjeva, bolj važno je, kaj potem. To je vzrok, čemu je Churchill prišel v Zed. države. **Socializem edini je spas človeštva, ne pa monarhije in njihovih režimih.**

Churchill v Washingtonu
Zadnji ponedeljek zvečer je bila za ves svet silovita senzacija vest, da je prišel Winston Churchill na obisk k Rooseveltu. Ako se pomisli na distanco, in pa kako važno je, da je premier Velike Britanije doma, lahko sklepamo, da je bilo še veliko bolj važno, da je prišel sem. On, Roosevelt in Litvinov so, ali se konferirajo o miru, ki pride prej ali slej. Kajti tudi ako Nemčija ni še premagana, bo pa prav gotovo. In čim bližje je poraz Hitlerjeva, bolj važno je, kaj potem. To je vzrok, čemu je Churchill prišel v Zed. države. **Socializem edini je spas človeštva, ne pa monarhije in njihovih režimih.**

Socializem edini je spas človeštva, ne pa monarhije in njihovih režimih.

Na Silvestrovo
31. decembra
ste vabljeni na zabavo kluba št. 1 JSZ v Chicagu.
Vrtila se bo v Lawndale Masonic templu.

Pogled v leto, ki mineva in v novega, ki prihaja

Prebili smo leto, ki je bilo za naše gibanje jako težavno. Gremo v novega, ki je za nas polno negotovosti. Na zboru JSZ in Prosvetne matice leta 1940 v Clevelandu smo rešili pokret in Proletarca. To je bil uspeh, dasi dosežen le z velikimi naporimi. Premagali smo strupeni dih, ki je šinil med nas od zunaj in rešili socialistična načela, našo mednarodno solidarnost in pa s tem Jugoslovansko socialistično zvezo in Proletarca. Nasprotnikov zunaj se nismo nikdar bali. Nasprotniki znotraj pa so nevarnejši in boj z njimi je težaven za človeka zato, ker izgleda, da se bori brat z bratom. Tudi to je prešlo. Vzelo je poldrugeto leta časa, predno so mnogi naši prijatelji spoznali, da smo bili v pravem. Nekateri so se vrnili med nas in pomagajo naprej. Potrebni so nam tudi oni, ki so prej sodelovali. So dobrodošli, ako pridejo. Zmagali smo težave doslej, toda nastajajo nove. In jih bo v novem letu vsled vojne za naše gibanje še več. A ker smo zmogli iti skazi vse zapreke doslej, verujemo, da bo tako tudi v bodoče. Sodrugim in somišljenikom, nadaljujmo tako, pa bo dobro.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V pomoč Rusiji je sklenil nabratni odbor, ki se imenuje Russian War Relief Society, že do tega 1. januarja en milijon dolarjev. V odboru so večinoma univerzitetni profesorji. Za nabrani denar pošiljajo tja medicinske potrebščine. **Vojna žre.** Življenja in gotovino. Angleška poslanska zbornica je ta mesec dovolila nadaljne štiri milijarde dolarjav, ameriška 10 in japonska je tudi privolila v vse od vlade zahtevane vsote. Vojne v starih časih so bile cenejše. A vojne s stroji stanejo nič koliko. **Sovjetska Unija** nima volje, da si bi nakopala še eno fronto, namreč proti Japonci. Ameriki in Angliji bi bilo po godu, če bi udarila, a v Kjubiseju in v Moskvi smatrajo, da je zdosti, če se odganja Hitlerjeve horde izpred Moskve. **Olje** v modern ivojni pomeni toliko kakor v starih vojnah meč in sulice. Ko ga zmanjka, je prizadeta armada izgubljen, pa če je še tako močna v moštvu. V Londonu cenijo, da ima Japonska olja in gasolina

za eno leto vojne. Malo podcenjujejo, kajti izkazalo se je, da vsaka država, ki vztraja, ima potrebščin za več kakor leto dni. Naj so ljudje lačni še tako, armada ima olja in hrane. **Kralj Zog**, ki je do italijanskega vpada vladal Albanijo, se zgraža, ker je njegova "kraljevina" napovedala "vojno" Zed. državam. Svoj srd je izrazil iz Londona. Ampak Zog za take proteste ni prav nič prikladna oseba. **Zenske** se je do sedanje svestovne vojne smatralo izven dolžnosti za prisilno službovanje v armadne namene. To je prešlo. Sedaj so podvršene vojaški službi tudi v Angliji, Ker bo vojna, kakor prerokujejo, trajala še dolgo, se kaj sličnega lahko sklene tudi v tej deželi. **Organizacija "America First"** se je razpustila. Vsi v nji, ki so bili doženi za zaveznike fašizma in sovražnike demokracije, pravijo sedaj, da so demokraciji, za Rooseveltovo politiko in še celo delavstvu zagotavljajo pomoč.

Poljedelski tajnik zvezne vlade Claude R. Wickard izjavlja, da je živilskih potrebščin v Zed. državah rekordno visoko in da je bilo vsled tega prav malo vzroka za podražitev, pa čeprav smo v vojni. In on mora pač vedeti, kaj govori. **Letna seja kluba št. 1 JSZ bo v petek 26. decembra**
Chicago, Ill. — Ako pogledamo nazaj na delo kluba št. 1 JSZ, ogromno ga je bilo izvršenega. Deluje že blizu štiri desetletja. In ako pogledamo naprej, vsepovsod same priložnosti za aktivnosti! Kaj bi narod bil brez organizacij! In klub št. 1 je ena izmed najdelavnejših skupin v naši javnosti. Prihodnji petek 26. decembra bo imel sejo, na kateri bomo imeli med drugim volitve odbora za leto 1942. In pa poročila ter nato razpravo o vretju sedanjih dni. O vzrokih odložitve slovenskega kongresa, ki bi se imel vršiti 12. februarja, bo poročal Frank Zaitz. Člani in članice, ki veste ceniti klubovo delo, pridite na to sejo polnoštevilno. — P. O.

Tri "slovanske" države v vojni z Zed. državami
Kmalu po 8. decembru, ko nam je Nemčija in Italija, dan prej pa Japonska, napovedala vojno, so bile tudi druge podpisnice "protikomunističnega" pakta pozvane, da store isto. Med njimi so se odzvale tudi vse tri "slovanske države", namreč Slovaška, Bolgarija in Hrvatska.

Znaki vojne histerije, ki jih je treba zatreti

Nemcem kot takim, je mnoge navdalo s skrito željo, da bi Nemčija zmagala. Ameriški Italijani nimajo nikakega vzroka delovati zoper to deželo, ker pač dobro vedo, da žive v razmerah, o kakršnih njihovih rojaki tam lahko le sanjajo. Res, da so med njimi fašisti, ki pa so znani in jih lahko zvezni detektivni polove čim so jim bi to zdelo potrebno. V prejšnji vojni je bila Italija zaveznica Zed. držav. Ko je neki Italijan v Hamondu, Ind., zabodel Hrvata in ga usmrtil, so ga naučili, kako naj se reši zapora in električnega stola. Hrvat (rodem iz Dalmacije) je bil "Austrian", torej "enemy alien", Italijan pa — dasi tudi nedržavljan, "prijateljski tujec". Ubil pa je Hrvata zato, ker je izustil grdo psovko o predsedniku Wilsonu

in rekel, da pljune na ameriško zastavo. Sodnik je Italijana oprostil in ga še celo pohvalil. Bil je pač prežet vojne histerije, kajti ako ne bi bil, bi poizvedel, da-li je bil prepričen morda kaj drugega vzrok. In bi izvedel, da je znal dotični Dalmatince Italijanako, in da ga je italijanska žena imela rajše nego njega, namreč svojega moža. Res je, da mnogo Italijanov, mnogo Nemcev in Japoncev simpatizira z deželami, ki so nam napovedale vojno. A kaj pa Američani? Noben Nemec, noben ameriški Italijan in noben ameriški Japonec ni storil Rooseveltovi vnanji politiki toliko pregrevav, kakor Američani, od Lindbergha in Wheelerja navzdol. Pa so vseeno smatrani za patriotične.

Živila podražena v teku leta nad 17 odstotkov

Živila v prodaji na drobno so se v teku leta zvišala v cenah 17.9 odstotkov, poroča Bureau of Labor Statistic v pregledu cen, objavljen 16. decembra. Cene živil so od 14. oktobra do 18. novembra to leto narasle 1.3 odstotka, je navedeno v istem poročilu. Skupno zvišanje cen prehrane bo torej do konca leta znašalo okrog 20 odstotkov. Najbolj so se podražila raznih vrst sočivja, sveže sadje, zelenjava, in jajca, dočim so nekatera druga živila padla v cenah. Čemu zvišavanje cen živilom? Vzrok je več. Mnogi zvrčajo krivdo na farmarje. Toda predno so bili farmarji sploh kaj deležni prebitka od podražitev, so prekupci že mesece prej podražili zaloge, ki so jih od farmarjev dobili po izredno nizki ceni. Glavni profitarji so torej drugi, ne farmarji.

Krivična kampanja
V resnici je vse ameriško delavstvo za poraz fašizma. To so izprevideli tudi zastopniki angleških unij, ki so bili to jesen v Zed. državah. Proučavali so spor v inijah in med unijami in apelirali na vse merodajne faktorje, da naj kaj store v prilog odnehanja bratomornega boja. Vendar pa se namera našim bratom iz Anglije ni posrečila. Seje vojna, ki je nastala za našo deželo na celi črti 7. decembra, je napravila spremembo. V Angliji imajo večino toriji. Ravno tako tukaj. Sprejem Smithovega predloga v kongresu proti unijam je to očitno demonstriral. Bilo je treba baš te torijske večine, da so se v AFL in v krogih CIO začeli baviti z vprašanjem sloge. **Roosevelt za pomirjenje**
Nihče menda ne želi miru v delavskem gibanju bolj kakor predsednik Roosevelt. Ne le, da je on pristaš socialne zaščite, ampak v tem slučaju hoče on sodelovanje delavstva zato, da se premaga osiše. On zaradi tega želi, da se ameriško delavstvo idejno opredeli za borbo proti fašizmu toliko, da ne bo ne stavek, ne jurisdikcijskih sporov. **Delodajalci slabo kooperirajo**
Med odborniki unij CIO in AFL je dobil dober odziv in vsi mu zagotavljajo sodelovanje. Težkoče pa so nastale vsled delodajalcev. Oni zahtevajo, da se naj ne prizna unija nikjer, kjer n i že priznana. In da naj

Unije CIO in AFL še vedno na kritičnem rešetju

KAMPANJA ZOPER STAVKE SE NADALJUJE. — ANGLEŠKA DELAVSKA ZVEZA SE PONUDILA ZA POSREDOVALKO. — SOLIDARNOST CIO IN AFL NEOBHODNO POTREBNA
Angleška zveza unij—British Trades Union Congress—se je neuradno ponudila za posredovalko v sporu med CIO in AFL. **Gromna naloga**
Delavstvo v Angliji ni pacifistično in niti ni udano v iluzije. Je v vojni, ki jo čuti, in računana na mir, ki bo mir. V ta namen pa želi sodelovanja proletariata. Posebno kajpada ameriškega, ki pa je baš v tej krizi skrajno neenoten in se celo delavstva vtis, kot da je ameriško delavstvo ne le zoper samega sebe pač pa tudi deluje tako, da koristi osiše. **Italija pobija Slovence**
Italijanska vlada mami svojo javnost s preganjanjem in usmrčevanjem Slovencev, "komunistov" in Hrvatov. Dne 14. dec. jih je sedem obsodila na smrt, 48 pa v zapor. **Rumunija se zaigrala**
Rumunska vlada je v imenu kralje (prestolonaslednika), ki je bratranec jugoslovanskega kralja Petra II., dne 13. dec. napovedala vojno Zed. državam. V Washingtonu so jo ignorirali. Rumunija pod prejšnjim kraljem, kakor sedaj pod njegovim sinom in Hitlerjem, je doigrala. **Prijatelje v nesreči težko dobiti**
Vlada Zed. držav je že pred meseci zagotovila Turčiji, da ako bo napadena, dobi od nas vsaj možno materialno in finančno pomoč. Materialno dobiva že dolgo. A ko so bile izrečene vojne napovedi osišeča proti Zed. državam, se je Turčija žurila izjaviti, da ostane tudi v sedanjih vojni situaciji strogo nevtralna. **Filipini**
Filipinski otoki, sedanje pozorišče vojne med Japonsko in Zed. državami, obsegajo 114.000 kv. milj površine. Vseh otokov je 7,083 in na njih živi nad 16,000,000 ljudi. Filipinci so v oblasti Zed. držav od leta 1901.

Unije CIO in AFL še vedno na kritičnem rešetju

KAMPANJA ZOPER STAVKE SE NADALJUJE. — ANGLEŠKA DELAVSKA ZVEZA SE PONUDILA ZA POSREDOVALKO. — SOLIDARNOST CIO IN AFL NEOBHODNO POTREBNA
Angleška zveza unij—British Trades Union Congress—se je neuradno ponudila za posredovalko v sporu med CIO in AFL. **Gromna naloga**
Delavstvo v Angliji ni pacifistično in niti ni udano v iluzije. Je v vojni, ki jo čuti, in računana na mir, ki bo mir. V ta namen pa želi sodelovanja proletariata. Posebno kajpada ameriškega, ki pa je baš v tej krizi skrajno neenoten in se celo delavstva vtis, kot da je ameriško delavstvo ne le zoper samega sebe pač pa tudi deluje tako, da koristi osiše. **Italija pobija Slovence**
Italijanska vlada mami svojo javnost s preganjanjem in usmrčevanjem Slovencev, "komunistov" in Hrvatov. Dne 14. dec. jih je sedem obsodila na smrt, 48 pa v zapor. **Rumunija se zaigrala**
Rumunska vlada je v imenu kralje (prestolonaslednika), ki je bratranec jugoslovanskega kralja Petra II., dne 13. dec. napovedala vojno Zed. državam. V Washingtonu so jo ignorirali. Rumunija pod prejšnjim kraljem, kakor sedaj pod njegovim sinom in Hitlerjem, je doigrala. **Prijatelje v nesreči težko dobiti**
Vlada Zed. držav je že pred meseci zagotovila Turčiji, da ako bo napadena, dobi od nas vsaj možno materialno in finančno pomoč. Materialno dobiva že dolgo. A ko so bile izrečene vojne napovedi osišeča proti Zed. državam, se je Turčija žurila izjaviti, da ostane tudi v sedanjih vojni situaciji strogo nevtralna. **Filipini**
Filipinski otoki, sedanje pozorišče vojne med Japonsko in Zed. državami, obsegajo 114.000 kv. milj površine. Vseh otokov je 7,083 in na njih živi nad 16,000,000 ljudi. Filipinci so v oblasti Zed. držav od leta 1901.

Ameriški družinski koledar dobiva nova naročila in pohvale

V rubriki "Glasovi iz našega gibanja", ki je priobčena po par tednih presledka v tej številki, je razvidno, da je dobil naš koledar tudi letos obilo opore med onimi, ki so zanj prav tako važen faktor kakor sotrudniki in drugi. Namreč oni, ki gredo z njimi "od hiše do hiše" in ga razpečavajo. Večina so ti ljudje nabirali vanj tudi oglase. Razveseljivo je za upravnika posebno kadar odpre pismo in čita: "Pošljite mi še deset koledarjev." Ali pa, ko jih kdo naroči "še 25" ali več in obljublja, "da se bo še oglasil." Z vsebino so čitatelji zadovoljni, kakor so bili z vsebino prejšnjih letnikov. Le na ta način se je naš koledar uveljavil. In pa kajpada s sodelovanjem na vseh straneh. Onim, ki koledar razprodajajo, in vsem drugim našim prijateljem, želimo v novem letu veliko uspeha v vseh njihovih podvzetjih in pa zdravje ter srečo. — Upravništvo in uredništvo Proletarca.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

“Srečno in veselo Novo leto!”

Kje? Komu?

Nič ne de, ako kaj pomeni ali ne, a nešteto milijonov si ga vošči. Pri tem pa natančno vedo, da je doba, v kateri živimo, tako tragična, da nihče ne ve, kdaj kaj boljšega pride, vsakdo pa slutiti, da se pomikamo v še hujše nevihte.

Kitajci, ki so v vojni z Japonci že kakih pet let, ne štejejo koledarja po našem merilu. A tudi če bi ga — bi za taka voščila ne imeli ne volje ne vzroka.

V Evropi siljudje še voščijo “veselo novo leto”, toda večinoma iz navade. Drugi s stisnjenimi ustnicami.

Gnjev jim je v duši in čakajo priložnosti, da udarijo in si res pribore “novi leto”. Kar imajo sedaj, je le poslabšanje gorja iz dneva v dan neglede na datume v koledarju.

V Zed. državah so očetje in matere v teh praznikih zrlji v svoje sinove bolj zaskrbljeno in vzradoščeno kot običajno. Kajti kdo ve, kaj bo z njimi do prihodnjega novega leta!

Lahko je čitati v topli sobi o moritvah na vzhodnih bojiščih, o neznosni zimi, ki vlada tam čez, ali o bitkah v peščenih nevihtah v afriških puščavah.

A če se človek zamisli v položaj pregnane družine, ki ji je bil dom siloma vzet, v tugo žen, ki so izgubile može in sinove, v čisto spremenjen položaj njihovih hčera, in ako si moremo predočiti otroke, ki prosijo mleka in kruha, pa ne dobe ne prvega ne drugega, si lahko mislilo, da golo voščilo samo na sebi nič ne pomeni.

Prav zaradi tega pa je dolnost nas vseh, da za “srečno in veselo novo leto” DELUJEMO, ne pa le da si ga voščimo. Kadar ga izvajujemo, bo voščilo te vrste izginilo, ker ne bo več potrebno.

Norman Thomas spremenil stališče

Norman Thomas je po japonskem napadu na Havaje in Filipine izjavil v imenu takozvanega akcijskega odbora socialistične stranke, da je borba proti vojni izgubljena. Zelo ostro je prijel “blazne japonske imperialiste”, a tudi s kritiko proti Rooseveltu ni prizanašal. Vendar pa je po ovinkih priznal, da smo z osiščem v vojni zares in da ga je treba premagati.

Ako bi bilo po Thomasovem, bi bil na svetu že mir. Zahteval je, da se struja, ki je ostala pod njegovim vodstvom, izreče zoper kakršnokoli podporo zaveznikom — bilo je to aprila 1940 — in nato pa z eno z Lindberghom vred, in s sorodnimi pacifisti v Angliji, propagiral sklenitev miru z Nemčijo.

Tak mir bi bil edino Hitlerjev mir, demokraciji v pogubo, in pomenil bi dolgotrajno zasužnjevanje podjarmljenih narodov. In morča celo uničenje nekaterih. Na primer slovenskega naroda, poljskega in češkega.

Thomas je torej “stališče” spremenil, kakor ga je tudi Lindberghova-McCormickova-Woodova “America First”. Ampak škode, ki je bila pod firmo pacifizma storjena socialistični stranki, ne bo mogel Thomas nikdar popraviti.

Kaj je “ersatz”?

Vsako v, da je to nemška beseda in pomeni nadomestilo za pristno blago. V Zed. državah smo se navadili rabiti besedo “ersatz” v posmeh Nemčiji, ki si je z nadomestili vendarle sijajno pomagala. A sedaj, ko smo tudi mi posredno v vojni, pa vidimo, da bomo morali za marsikako pristno blago tudi mi upoštevati “ersatz”, ker bo pristnega premalo za vse.

Vsi za mir, ki bo trajen

Državniki in še celo kralji pravijo v njim napisanih govorih, da ko bo sedanja vojna končana, mora biti mir tak, da bo trajen.

Nesreča je le, da so na vrhu večine vlad taki ljudje, ki hočejo ob enem povratek v stare razmere, v stare monarhije in v stari ekonomski sistem. Ako oni prevladajo, bo bodoči mir prav tako le premirje, kakor je bil mir, ki smo ga dobili po vojni za odpravo vojne.

Trajen, pravičen mir lahko doseči

Mir, ki bi bil resničen mir, je mogoč le, ako se človeštvo odloči za socialistično uredbo. Le socialistična preureditev sveta bo pomenila odpravo vzrokov za vojne. Le pod socializmom bo svet lahko demokratičen in svoboden. Ljudstva bodo osvobodena pomanjkanja in izkoriščanja edino kadar se izrečejo za socializem.

LADJA, KI JO POZNA TUDI VELIKO SLOVENCEV

Ogromni francoski potniški parnik Normandie, ki je od početka vojne vedril v newyorški luki, je po 7. decembru zasegla ameriška vlada in francoskim lastnikom pa obljubila popolno odškodnino. Normandie je znan tisočim Slovincem, ki so se vozili v njemu bodisi v stari kraj, ali pa nazaj v Ameriko.

SLOVENSKI NARODNI KONGRES ODLOŽEN

Državni departament v Washingtonu ne odobrava političnih gibanj ameriških državljanov v prid tujezemskim državam

Čikaški eksekutivni odsek pripravljalnega odbora za sklicanje slovenskega narodnega kongresa v Ameriki v prid naši stari domovini — odsek sestavlja Leo Jurjevec, predsednik, Frank Zaitz, odbornik in Ivan Molek, tajnik — je na svoji seji dne 17. decembra soglasno zaključil, da predloži štirim zunanjim članom pripravljalnega odbora — ki so Joseph Zalar in Frank J. Widic v Jolietu, Mary Prinsland v Sheboyganu in Janko Rogelj v Clevelandu — sledeče:

1) Slovenski narodni kongres v Ameriki, ki je bil sklican za 12. februarja 1942, naj se odloži za nedoločen čas, dokler ne pridejo druge razmere.

2) Pripravljalni odbor S. N. K. naj ostane pasiven seveda, da lahko obnovi delo za sklicanje kongresa, kadar pride čas za to.

Razlog za ta predlog je izjava državnega departamenta v Washingtonu, D. C., ki je bila objavljena takoj po napovedi vojne osišču in katera se v jedru glasi, da vlada Združenih držav ne vidi rada na svojih tleh političnih gibanj, ki imajo za svoj cilj osvoboditev te ali one države in inozemstvu in pri katerih sodelujejo ali jih celo vodijo ameriški državljani, ker to cepi lojalnost prizadetih državljanov. Z drugimi besedami: ameriška vlada hoče, da so zdaj, ko je vojna, vsa dejanja in nihanja državljanov usmerjena na akcije za zmago Združenih držav, ne pa na politične akcije, ki se ne tičejo te dežele.

Zunanji člani pripravljalnega odbora so — nekateri telefonično in drugi pisмено — soglasno odobrili omenjeni predlog, ki je bil s tem sprejet.

Razume se, da bodo člani pripravljalnega odbora pravčasno informirali svoje organizacije, da ni bilo druge poti kot odložiti kongres.

Pravilno je, da naša javnost izve, kaj je eksekutivni odsek SNK delal v dobrem mesecu — od 15. novembra do 17. decembra 1941 — svoje aktivnosti.

Odsek je v tem času imel šest sej in je formalno povabil osemnajst slovenskih centraliziranih organizacij v Združenih državah, na nameravani kongres; od teh je deset podpornih enot in zvez, osem pa je političnih in kulturnih organizacij, ki se same označujejo. Poleg teh je bilo povabilo pripravljeno še za tri druge organizacije, a je čakalo zaradi pomanjkanja naslova. Povabljenih bi bilo torej skupaj 21 organizacij.

Sledeče centralizirane podporne organizacije so bile povabljene s pravico, da lahko pošljejo na svoje stroške vse svoje glavne odbornike po sklepu čikaške sklicateljske konference z dne 15. novembra t. l.: Ameriška bratska zveza, Društvo sv. Družine, Jugoslov-

vanska podporna zveza Slogu, Kranjsko-slovenska katoliška jednota, Progressivne Slovenke, Slovenska dobrodelna zveza, Slovenska narodna podporna jednota, Slovenska moška zveza, Slovenska ženska zveza in Zapadna slovenska zveza.

Sledeče centralizirane politične in kulturne organizacije so bile povabljene s pravico do dveh delegatov na svoje stroške: Baragova zveza, Cankarjeva ustanova, Jugoslovanski kulturni vrt (Cleveland), Jugoslovanska socialistična zveza, Prosvetna matica, Zveza društev Najsvetejšega imena (Cleveland), Zveza kulturnih društev SDD (Cleveland) in Zveza slovenskih domov v Ohio.

Sledeče tri organizacije bi bile še povabljene: Ameriško-jugoslovanska zveza v Minnesoti (politična), Franciskanski komisariat in Zveza slovenskih župnij.

Ako je še katera druga slovenska centralizirana politična ali kulturna organizacija v Ameriki, nam njeno ime in naslov pošlji še nista znana.

Sklenjeno je bilo, da politične in kulturne organizacije z oddajnim sedežem lahko pooblastijo svoja dva člana v Chicagu ali okolici kot zastopnika, če si hočejo prihraniti na stroških.

Vse povabljene organizacije so imele čas do 1. januarja 1942, da postavijo svoje delegate in sporoče njih imena tajništvu SNK, ako se odzovejo povabilu. Prva in edina organizacija, ki je to storila do 17. decembra, ko je bil kongres odložen, je Zapadna slovenska zveza. Ta organizacija je imenovala tri člane svojega gl. odbora z udeležitvijo kongresa.

Posamezniki — “pisatelji, časnikarji in drugi intelektualci” po sklepu sklicateljske konference — bi bili povabljeni v prvi polovici januarja. V ta namen je odsek že sestavljal seznam in imel je že okrog 50 imen na listi.

Kongres bi se bil vršil v hotelu Morrison, W. Madison in S. Clark sts., v čikaškem downtownu, ki nam je obljubil zborovalno dvorano brezplačno, če se priglasi neko število (najmanj menda 50) delegatov za stanovanje v tem hotelu v teku zborovanja.

Bilo je prilično korespondiranja z zunanjimi člani pripravljalnega odbora SNK, ki so zahtevali pojasnila glede tega ali onega v zvezi z vabljenjem, pa tudi z drugimi rojaki, ki so se zanimali za stvar in hoteli so vedeti to in ono. Vsem tem je tajnik točno in natančno odgovoril; prav tako predsednik.

Poleg tega se je odsek že bavil s sporednim in dnevnim redom kongresa, ki ga je imel predložiti zborovalcem v potrditev ali revizijo. V načrtu so bili najmanj trije referati, toda referenti še niso bili določeni. Vsi stroški tajništva — pi-

semski papir, koverta in poština — so v tem času znašali \$10.73. Drugih stroškov ni bilo. Prostor za odsekov se je v Slovenski delavski center, 2301 So. Lawndale Ave., poklonil brezplačno.

Izvršni odsek SNPJ je na svoji seji dne 17. decembra sklenil: Ker je SNPJ sprožila gibanje za slovenski narodni kongres, se čuti moralno obvezana, da pokrije te stroške. S tem je vse poravnano.

Ivan Molek, tajnik pripravljalnega odbora SNK.

Sestanek za ameriški jugoslovanski shod

Chicago, Ill. — Ker je Paveličeva “neodvisna” Hrvatska v soglasju z osiščem napovedala vojno tudi Združenim državam ameriškim, je sklical Hrvaški narodni odbor, ki deluje v imenu Hrvatske bratske zajednice, zadnji petek zvečer vsa hrvaška društva v Chicagu v prostore na 1802 S. Racine Ave. na sestanku, da se na njem ukrene vse potrebno za sklicanje ameriškega jugoslovanskega javnega shoda, kjer naj bi ameriški državljani jugoslovanskega pokolenja dali duška svoji lojalnosti do te dežele v tej krizi, si nakupili obrambne obveznice ter izrekli svoje ogorčenje nad tem, da si je Pavelič drznil v imenu demokratičnega in svobodoljubnega hrvaškega naroda napovedati vojno naši novi domovini, med tem ko je zamajna jugoslovanska vlada v imenu podjarmljene in raskosane Jugoslavije na strani Zdr. držav, Rusije in Velike Britanije v tej orjaški borbi proti nacizmu in fašizmu.

Sestanka se je udeležilo okoli štirideset Hrvatov in Hrvatice. Srbov ni bilo nobenih, a od Slovencev pa je bil samo pisec teh vrstic.

Potem ko sta predsednik in tajnik Hrvaškega narodnega odbora povedala namen tega sestanka, se je vnela dolga in večinski precej ostra razprava, ki se je raztegnila v pozne ure tega večera.

Po skoro dve uri trajajoči debati, v katero so med drugim posegli tudi Bazdarjić, Pavlak, Babić in Jurica Bjankini, je zelo sposobni član Hrvaškega narodnega odbora Krsić predložil zborovalcem predlog, po katerem si naj vse hrvaške stranke izberejo vsaka po štiri zastopnike, nakar naj se ti sestanejo na konferenco ter nato povabijo še Srbe in Slovence na vzajemno sodelovanje v tem, da bo nameravani javni shod tem močnejša manifestacija neomajne lojalnosti do naše nove domovine in demokratične ideologije ameriških Jugoslovancev. — Z. N.

Z Nemci v Parizu se ni šaliti

Nemška okupacijska oblast v Parizu je proglasila eno tamošnjih restavracij za obrednico samo svojih ljudi. Nekdo je v njo vsled tega vrgel bombo. Parisko občino so Nemci za ta prestopok obsojili na \$20,000 globe, dasi bomba ni poškodovala nikogar in ne napravila kaj posebne škode.

SMRT NEMČIJI JE NOVO ANGLEŠKO GESLO

Bojno geslo Anglije “Hitler mora biti uničen” se je sedaj izpremenilo v geslo “Nemčija mora biti uničena”, dasi je še se nekaj glasov, ki zatrjujejo, da je nemogoče uničiti celo pleme kakega naroda.

Urednik lista “The Sunday Chronicle” obznanjuje v članku s trikolonskim naslovom “There Is Only One Kind of German” dejstvo, da se vedno dobijo ljudje, ki trdno upajo, da zavladajo nekoč spet dobra volja do “slabih” Nemcev, odpre na stečaj koncentracijska taborišča, razžene vojsko in naredi Nemčijo za dobro sosedo. Nato pa še pristavlja ta pisec, da je to ob odločilnem višku vojne, ki je že prav blizu, varanje, nevarnejše kakor kdajkoli poprej.

Lord Vansittart, ki je neprestano trdil, da je nemški narod odgovoren za nemško politiko, ne pa njegovi voditelji, še nadalje opominja Angleže, naj nikar ne dajo Nemcem lahkih mirovnih pogojev.

V odgovoru chichesterskemu škofu na njegovo trditev, da se more delati razliko med nemškim narodom in nemško vlado, je Vansittart obtožil celo pastora Niemoellera, ki je po njegovem zatrdilu igral navdušeno vlogo v zadnji svetovni vojni ter skušal kakor vsi prvi Nemci uničiti angleško deželo.

(Martin Niemoeller je kot član evangelsko-luteranske knode vodil odpor proti naciskemu gospodarstvu nad protestantsko cerkvi. V zadnji svetovni vojni je bil poveljnik neke podmornice; za svoje junaštvo je bil odlikovan z železnim križcem L. 1937. so ga pa naciji prijeli ter odvedli v neko koncentracijsko taborišče, koder je še sedaj.)

Tednik “Cavalcade” svari pred takšno propagando v članku z naslovom “Vengeance will not work”. Nemčija sama šteje 80 milijonov ljudi, pravi ta list ter še pripomni, da ji gre vojna za uničenjem sistemov, ne pa plemen. V zvezi s tem prime ministra Beaverbrooka za ušesa, ker je še pred nedavnim rekel, da je dan maščevanja že prav blizu.

“Taka propaganda ni dobra, ker bodo zatirani evropski narodi mislili, da je maščevanje vodilni motiv Anglije,” zaključuje list tisti svoj članek. “Ljudska psihologija se hitro izpremeni v vojni. In izpremenila se bi za slabše, če naj postane osveta naša vodilna misel.”

Kakor se je izrazil neki član angleškega parlamenta, ni pričakovati od sedanje zahteve v zbornici nobenih radikalnih izprememb v kabinetu. Ministrski predsednik Winston Churchill je bil doslej trdovratno proti vsakršni izpremembi svoje vlade in le malo njegovih nasprotnikov pričakuje, da bi nenadoma izpremenil svoje stališče. Kritiki pa mislijo, da bo neprestana agitacija pričala Churchilla o narodni zahtevi po temeljitem prereševanju njegovega kabineta. Ta zahteva je, pravijo, sedaj močnejša in silnejša, kakor kdajkoli poprej.

Klub JSZ v Girardu vabi na Silvestrovo zabavo

Girard, O. — Klub št. 222 JSZ ima že več let običaj prirediti ob zatonu leta Silvestrovo zabavo. Tako bo tudi leto. Vršila se bo v sredo 31. dec. v prostorih Antona Nagodeta v Avon parku. Godbo bomo imeli iz Clevelanda. Zabava se prične ob 7. zvečer.

Ne gre mi v glavo, kako so se mogli najljubšeji sovražniki Rooseveltove politike, vsi ameriški prijatelji nacizma in sovražniki podpiranja Anglije in Rusije tako mahoma navdušiti za vojno z osiščem.

Vabimo na to veseljaško poslovičje od starega leta vse obiskovalce klubovnih priredb in ob enem želimo, da pripeljejo nove, da bo nas več.

Kar se tiče postrežbe in takih reči, o tem se pridno brigajo pripravljalni odbor.

John Bogatay.

da bo imel vse svoje politične tašče v svoji kuhinji.” List “Reynolds News” je vzel živilskega ministra Wooltona na muho dolžec ga, češ, da je nakopičil v razdeljevanju hrane, kontroliranju cen in zatiranju tihotapstva celo goro neuspehov in izjalovljeni. “Pofem ni prav nič čudno, če vprašujejo ljudje, kako dolgo bo še ostal breme angleške mornarice in vojnega prizadevanja.”

Glavno godrnjanje nad vlado je esredotočeno na produkcijo. Delavski minister Ernest Bevin je že rekel, da mora Anglija povečati vojno izdelovanje od 30 do 40 odstotkov, in Beaverbrook je zahteval, naj nekatere tovarne podvojijo svojo produkcijo.

Jugoslovansko hranilno in posojilno društvo se preseli v svoje prostore

Chicago, Ill. — Jugoslovansko hranilno in posojilno društvo, ki se je skozi krizo z velikimi naporji izmotalo iz vseh težkoč, se je končno gospodarsko tako izboljšalo, da so vloge v njemu sedaj zavarovane do \$5,000 vsaka.

V krizi je padlo v roke temu društvu mnogo hiš — nekatere v zelo slabem stanju. Ni jih bilo mogoče prodati, nego so primasle več stroškov kot dohodkov. A pod vodstvom sedanjega tajnika Donald J. Lotrta in s sodelovanjem direktorja je društvo tega bremena izneblilo brez velikih izgub in ustanova je postala solventna. Bila je sicer že prej, ker obrestni plačuje zdržema, z izjemo par let, ko jih za vloge ene vrste ni bilo.

Sedanji urad tega društva — v angleščini se imenuje Jugoslav Saving and Loan Association — vsled povečanega poslovanja že dolgo več ne zadostuje. Nahaja se na 2634 S. Lawndale Ave., skoro nasproti gl. urada SNPJ in Bergerjevemu hotela.

Novi urad, ki se ga sedaj predeljuje v ta namen, pa je na 2610 S. Lawndale Ave., torej blizu pol bloka od prejšnjega in le par hiš južno od 26. ceste.

Ta hiša je dvonadstropna. Spodaj je bila prej gostilna, v drugem nadstropju pa dve stanovanji. Tudi spodaj bo eno, vrh tega pa velik urad in še posebna soba za seje direktorjev, za pregledovalce računov in za druge posle.

To je za to društvo — ako se pomisli na njegove prošle težkoče, sijajen uspeh. Kdor želi o njemu kake informacije, naj se oglasi na še stari naslov, omenjen zgoraj, ali pa pokliče po telefonu Lawndale 2344.

Občnji zbor tega društva se vrši zadnjo soboto v februarju, to je 28. februarja v Slov. del. centru.

Do tega časa prične društvo tudi obsežno kampanjo za nove vloge.

Ce želite dobro čtivo, naročite si Ameriški družinski koledar za leto 1942.

Tole mi ne gre v glavo?

Ne gre mi v glavo, kako so se mogli najljubšeji sovražniki Rooseveltove politike, vsi ameriški prijatelji nacizma in sovražniki podpiranja Anglije in Rusije tako mahoma navdušiti za vojno z osiščem.

VSI rojaki in vaši prijatelji v Chicagu in okolici ste vabljeni na SILVESTROVO ZABAVO kluba št. 1, J. S. Z., ki bo v sredo večer 31. DECEMBRA v Lawndale Masonic Temple, 23rd St. in Millard Ave.

Igral bo JOE PUCELJ IN NJEGOV ORKESTER.

Vstopnice v predprodaji po 40 centov in 10 centov dražje pri blagajni.

Vsi, ki ste bili na naših prejšnjih novoletnih prireditvah, veste: "PRIJETNO JE BILO!" Tako bo tudi na tej. NA SVIDENJE 31. DECEMBRA!

Odbor kluba št. 1, JSZ.

„POMLAD ČLOVEŠTVA“

Malo ocene k XX. zvezku Prosvetne matice

„Prosvetna matica“, ki ima svoj sedež na 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill., je pred kratkim v slovenskem ponatisku izdala za svoje članstvo poljudno razložitevo človeka in človeške družbe v drobni knjižici z naslovom „Pomlad človeštva“.

V srbski knjižici jo je spisal srbski socialist dr. Živko Topalović, a v slovenskem prevodu pa objavila Cankarjeva družba v Mariboru l. 1938.

Predmet, ki ga obdelava dr. Topalović v tej knjižici, je sila važen za vsakega posameznika in celo človeško družbo, ker se tiče človeka samega in se mu z njim nudi lepa prilika, da si na enostaven način in od bližje ogleda samega sebe.

Kdor prečita to delce, lahko zve, odkod je in kako se je njegov rod razvijal iz žive celice ali protoplazme v družna bitja, ki so v sivi davni živela kakor vse druge živali, se skozi dolga časovna razdobja preobražala po danih razmerah in gradilnih izkustvih, dočakala svetlo pomlad bratskega in miroljubnega življenja v enakopravnosti in svobodi ter se naposled prelevila v človeško družbo držav, ki so posledica bojev in vojn med različnimi plemeni.

To zadnje prav lepo pove pisatelj s sledečimi zaključnimi stavki: „Izginila so plemena in rodovi tako pri premagancih kakor pri zmagovalcih, izginila sta skupna lastnina in enakost. Družba se je prekrjočila v samostojne majhne družine z zasebno lastnino. Pojavile so se velike neenakosti in boji v okviru države. Začela se je nova kulturna doba civilizacije, doba nastajanja in propadanja velikih držav, tvorbe kast in razredov. Toda v globinah človeških src je ostalo hrepenenje po lepi mladosti človeštva.“

„Goniti sauton — Spoznavaj samega sebe!“ — To je bil napis, ki ga je bilo videti na pročeljih starodavnih grških templjev. Tisti napis nam pričajo, da so si že stari Grki prizadevali to, kar je namen tudi te Topalovičeve knjižice, kakor nam to sam poudarja v njenem uvodu, ko pravi: „Mnogi so nezadovoljni z ureditvijo človeške družbe, v kateri so se rodili

in v kateri živijo. Hoteli bi jo spremeniti. Za uspeh tega hotenja je nujno potrebno zelo dobro poznati, kako je človeška družba nastala, kako se razvijala in spreminjala, katere so bile gonilne sile, ki so jo spreminjale, in kakšna je naloga in moč posameznika v njej. Zdravnik mora dobro poznati sestavo telesa in zakone njegovega razvoja, delovanje posameznih udov in vsega telesa, če ga hoče obdržati zdravega ali pa ga v boleznih ozdraviti. Tako morajo tudi vsi oni, ki hočejo bodisi razumeti bodisi vplivati na razvoj človeške družbe, dobro poznati in razumeti sestavo tistega organizma, ki se tako imenuje.“

Če pomislimo, da se pisec peča s človekom od prve žive celice pa do sedanje stopnje njegovega razvoja, je tako ogromno stvarno prav težko dodobra obdelati na 127 straneh take majhne formate, kakor je ta knjižica. In vendar se je to posrečilo dr. Topaloviču domala v vseh ozirih. Le tu in tam bi bilo morda želeli malce več podrobnosti in natančnosti, kar pa nikakor ne hodi splošni jasnosti v napoto. Tiste nedostatke odtehta pisčeva spretnost v tem, da more v kratkih besedah povedati veliko.

Vsa snov se razvija in razlaga v obliki jako prepričevalnega in lahko razumljivega razgovora med učencem in učiteljem. To je sicer nekaj zastarane in neobičajnega v znanstvenih razpravah, ali vsakakor pa morda še najpriljubnejši način poljudnih esejev.

„Prosvetni matici“ je čestitati k temu, da si je izbrala tako sila koristno in neznanstveno potrebno delo za letošnji zvezek svoje knjižice. Upati je, da se bo ozirala na take razprave še tudi v bodoče ter jih vpoštevala v svojem kulturnem delovanju.

Tisk te knjižice je čist in ličen, vezava okusna, črke primerne in razločne. Tiskarski škrat ji je prizanesev v veliki meri, dasi ne prav popolnoma. Cena ni navedena. Z. N.

Noben narod ne more biti svobodnejši, ako se najprvo ne otrese vlade, ki je diktatorska in izkoriščevalka svojega ljudstva.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Seja kluba sprej št. 11 JSZ dne 14. dec. je bila dobro obiskana in razprave na nji so bile važne in resne.

Zborovalci so odobrili sklep sklicateljev slovenskega kongresa, ki se bo vršil 12. feb. v Chicagu. (Op. ur. — Je odložen. O tem bo pojasnjeno na drugem mestu.) Ob enem so obsojili pisanje tistih listov ali pa posameznikov, ki so nastopili proti tej važni akciji. Za nas je merodajno to, da dotičnega sklepa ni storil kdo na svojo roko, nego so ga sprejeli na sestanku 15. novembra zastopniki različnih slovenskih organizacij.

In ker so se svetovne razmere po 7. decembru, ko je Japonska napovedala vojno Zed. državam in jih zavratno napadla še bolj poostrele, lahko vsakdo vidi, kako potrebna je akcija, kakršna je dotični sestanek v Chicagu predložil. Resolucija o namenu slovenskega kongresa, ki jo je predlagal Etbin Kristan, je začetna temelj, na katerem se lahko strnemo vsi, ki smo za napredek, dobrobit ljudstev, za svoboditev našega in drugih narodov in za pravično ureditev sveta, ko bo vojna končana.

Ob enem je klub izrazil svojo skladnost z vnanjo politiko predsednika Roosevelta, ker je odločen proti fašizmu in za osvoboditev narodov iz podjarmljenja.

Potrebno je obvarovati demokracijo tukaj in opogumiti zasužnjena ljudstva, da ohranijo vero v svobodo in pomagajo kolikor pač jim je v težkih razmerah mogoče, da se sovrvažnica premagajo.

Le v svobodi je za človeka vredno živeti in sedaj je doba, da si jo svet pribori, ker je domalega ves v vojni. V suženstvu in zatiranju in v mučenju pa nima življenje nikakršnega pomena, posebno za kmečke in industrialne delavce ne.

Kdor torej nasprotuje temu smotru, namreč proti tej borbi za osvoboditev, deluje v prid diktature, ki jo je po svetu razširil fašizem.

Res, da tudi v Zed. državah ni vse kot bi moralo biti, a predstavimo si, kako je pod diktatorji, pa bomo razumeli razliko.

Naš klub je nadalje že na tej seji sklenil, da priredimo v prihodnjem letu prvomajsko slavnost, da bomo imeli dovolj časa za priprave. Datum te prireditve je določen na 25. aprila in se bo vršila, ako se do takrat kaj izrednega ne pripeti.

V odbor kluba za leto 1942 so bili izvoljeni: Joseph Snoy, tajnik-blagajnik; John Vitez, zapisnikar; Frank Matko in Joseph Skoff, nadzornika. Organizatorji: Louis Gornic, Bridgeport; Joseph Skoff, Barton; Albina Kravanja, Glencoe; Frank Mihelčič, Blaine; Nace Zlemberger, Piney Fork; John Slanovec, Maynard, in Florian Pishek, Neffs.

Seje kluba se bodo vršile vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. dopoldne v društveni dvorani na Boydsvillu.

Iz prej navedenega seznama odbornikov je razvidno, da so vse nasebine zastopane v našem klubu. Le tako bomo v stanju vršiti naše skupne naloge v prid delavskega gibanja.

Dne 9. decembra zjutraj se je dogodila eksplozija v enem izmed največjih premogovnikov v tem okraju — v Powhatan Pointu. Nastal je ogenj, ko se je užgala električna žica na motorju, ki prevaža premog. Dva premogarja sta izgubila življenje. In ker se je ogenj fa-

ko naglo širil, da je bilo gašenje in rešilo delo onemogočeno, so roy 12. dec. zapečatili, da bi ogenj zadušili, ne da bi mogli prej dobiti ven trupla žrtev.

V času eksplozije je bil v rovu tudi član SNPJ Joseph Ujčič, ki pa se je rešil z več drugimi vred.

Tudi na seji društva št. 13 SNPJ smo imeli lepo udeležbo. Društvo ostane v Prosvetni matici. To je bila ob enem združevalna seja z društvom št. 119 SSPZ. Med člani je vladalo res bratsko razpoloženje. Po seji je bilo nekoliko članske zabave in pomenkov. Za društvo in SNPJ bo koristno, če se bo enako vzajemno nadaljevalo. Tudi to je napravilo dober vtis. Navzočih je bilo na seji precej članic, menda prvič in upam, da ne zadnjič, ker so enakopravne in v agitaciji lahko veliko pomagajo.

Vsakemu članu društva, ki je bil pozvan v armado, je jednota poslala tudi mal dar v gotovini.

Sedaj kot še nikoli poprej je nujno, da društva in klubi za delavsko stvar in za boljšo uredbo po vojni vzajemno delujejo, da bo demokracija dobila veljavo tudi drugod po svetu in ljudstvo pa človeške razmere obenem.

S tega stališča voščim čitateljem lepše Novo leto, zmago pravice, svobode in demokracije, kar bo v prid posameznim ljudstvom in vsega sveta. In sodružni pozdrav vsem, ki so se strinjali z mojim delom, kakor tudi tistim, ki se niso.

Joseph Snoy.

Zbor Zarja v Clevelandu poln nad in volje za delo in življenje

V knjižici pevskega zbora Zarja v Clevelandu, ki je bila izdana k proslaviti njene 25-letnice, piše August Komar o važnosti delavskega pevskega zbora v njihovi nasebini, in Leo Poljšak o zborovih uspehih.

Ker sta njuna članka poučna v vsakem ozirou, ju tu ponatiskujemo:

August Komar piše: Marseljeza, pesem ponižanih in zatiranih, navdušujoča in plamteča himna po solncu in svobodni stremelji množic, ki so naskakovale bastiljo, je bila v mislih sodrugov soc. kluba št. 27 pred petindvajsetimi leti, ko so ustanovili pevski odsek „Zarjo“. Cutili so nujno potrebno izrazitega pevskega zbora v nasebini, katerega naloga naj bi bila, da poleg narodne in umetne pesmi goji in širi tudi delavsko pesem, katere je važna činiteljica pri probujanju delavskega razreda. Zavedali so se, da je pesem tista sila, ki liki ognjevitve besede govornika s tribune, podžiga in bodri, jači voljo in vliiva pogum slabotnim in omagajočim.

Letos praznuje zbor „Zarja“ petindvajsetletnico svojega obstoja, petindvajsetletnico vztrajnega in neprekinjenega delovanja in tudi — boja. Ali je zbor vršil svojo kulturno mislijo v preteklosti? Je li bil zbor slovenski nasebini v Clevelandu potreben?

Da, vršil jo je. V polni meri. Dokaz za to so nesčetne prireditve naših podpornih društev in organizacij, na katerih je zbor sodeloval s pevskim programom. Dokaz za to so številni, dobro obiskani koncerti in pikniki, katere jetzbor priredil v dobi svojega obstoja. In končno, najjasnejši dokaz priljubljenosti in popularnosti zbora je dejstvo, da so prijatelji zbora pred leti, v uri težke preizkušnje, prispevali v kratkem

času preko tisoč dolarjev v njegov obrambni sklad.

Članstvo „Zarje“ upošteva in zna ceniti to naklonjenost in sodelovanje, kar znači, da so na pravi poti in da se drže smernic, katere so si ustanovitelj zboru začetali pred petindvajsetimi leti v svoj program: gojiti krasno cvetko — našo pesem in s pomočjo pesmi iskati pot, ki vodi v lepšo in srečnejšo bodočnost.

Leonard Poljšak pa je podal sledečo sliko o zboru:

Letos slavimo jubilej pevskega kroga, kateri ni le ostal pri življenju četrt stoletja, temveč je tudi dejansko vršil življenjsko mislijo in v resnici doprinesel svoj delež h kulturnemu razvoju pesmi in razvoju nasebine. Negoval je slovensko pesem in jo dvigal v višine, kot malo kateri zbor, spletal pevске vence in jih prinašal petjaželjni publikji v najlepših oblikah. Z delavsko pesmijo je bodril proletarce k vzajemnosti in stremljenju do svojih življenjskih pravic. Razkrival je tudi pevске talente, jih glasbeno oblikoval in jim prilival navdušenja za človeško lepoto. Koliko nadarjenih pevcev se je že vzgajalo pri tem zboru! Koliko pevskih talentov je prejelo prve inspiracije pri „Zarji“, kateri se sedaj uspešno udeležujejo drugod!

Zbor je posebno ponosen na svojo mladino, katere se ga je z vso vnemo oprijela in bo za to v bodoče njega važen činitelj. Ta mladina bo v bodoče zavzela mesta nas starejših in tudi nadaljevala z našim delom. Kar se doživi v mladosti spremlja človeka celo življenje. Tudi pesem, katero mladina danes prepeva, bo ohranjena v njih srcih, jih spremljala v življenju in v spominjala na nas in naš rod, še dolgo potem, ko nas ne bo več.

Z uvedbo „Kovačevega študenta“ je bila „Zarja“ med prvimi pri upeljavi na naš oder večjih opernih del. Prva in edina slovenska opera je izšla iz tega zbora.

Radi svoje usmerjenosti je bila „Zarja“ središče in opora naprednega življa v nasebini. Pevci zbora so tvorili prednjo stražo naprednih vrst. Zbor je vršil svoje naloge in kultiviral svoj vrt glasbeno in duševno, kolikor je bilo pač v danih razmerah mogoče. Da je bil zbor na pravi poti, nam potrjujejo nečloveška dejanja v domovini, — kjer zopet človek mori človeka na račun tega profinitnega sistema. To nam mora biti v dokaz, da je danes bolj kot kdaj poprej živa potreba po preuredbi te človeške družbe.

Tako letos slavimo „Zarjin“ jubilej, ž njim slavimo tudi kras naše pesmi in vsega, kar je vzvišenega in vrednega človeka.

Razno iz Detroita

Malo je dopisov iz tega velikega industrialnega mesta. In ker ne vidim nikogar, ki bi kaj poročal, bom pa jaz poskusil.

Na 20. novembra smo se zbrali pevci Svobode in prijatelji, da posetimo Cleveland in se udeležimo slavlja 25-letnice sodružnega pevskega zbora Zarja. Imeli smo special bus za 37 oseb in nekaj privatnih avtov. Vožnjo smo imeli prijetno tja in nazaj in imeli dosti zabave. Poleg petja nam je George Werholtz večkrat zaigral na citre in podpisani mu je pomagal s kitaro, tako da nam je čas prav hitro potekel. Še naš sofer, ki ni bil naše narodnosti, je pripomnil, da ni imel že par let take zabave.

Zahvaliti se moramo pevske-mu zboru Zarja za gostoljuben sprejem in dobro postrežbo. Ob priliki bomo vrnili, ako bo mogoče. Zarji pa želimo še več

prospevanja in uspehov, kot jih je imela v zadnjih 25 letih.

Tudi pevski zbor Svoboda v Detroitu bo obhajal 25-letnico. Vršila se bo prihodnje pomlad. Na prireditvi bomo skušali podati tudi primeren spored, ako bo mogoče.

Veste, z zborom imamo težave. Kar se tiče pevke še ni tako slabo — teh imamo precej, ampak moških glasov primanjkuje. Starejši so se menda utrudili, da niso več aktivni, mlade fante pa prav pridno kličejo v armado.

Zadnje leto so nam dosti pomagali tudi podporni člani — namreč finančno. Ne bom omenil vsakega po imenu, a izrekam pa v imenu Svobode vsem zahvalo in se jim priporočam, da še v bodoče ostanejo podporni člani tega zbora.

Letna seja Svobode se bo vršila v nedeljo 28. dec. ob 6. večer (po vajah) v SND. Pozivamo vse pevce in podporne člane, da se je udeležijo. Izvoliti imamo odbor za prihodnje leto, ker ena oseba ne more držati vseh uradov.

Pri Slovenskem narodnem domu še precej dobro napredujemo. Prošlo soboto se je vršila tombola za perutnino. Srečni so bili s kosilom za na božični dan dobro preskrbljeni. V nedeljo je pa ženski odsek SND povabil Miklavža, da je delil darila otrokom.

Na starega leta večer 31. decembra bo pa glavna zabava, da zaključimo to leto in pozdravimo novega v čimboljšem razpoloženju. Igral bo dober orkester.

Voščil bo torej mnogo, dasi si kaj dobrega v prihodnjem letu nimamo preveč pričakovati. Ampak vzeti moramo kar pride in se braniti, da popolnoma ne podležemo.

V Detroitu kipi produkcija za national defense in se jo še povečava. Torej bomo pri tem tako zaposleni, da ne bo časa za drugega kakor delati, jesti in spati.

Ako se primerjamo z evropskimi narodi, smo lahko veseli, da smo tukaj. Kaj še pride, bo pa bodočnost pokazala.

Rudolf Potočnik.

Poljaki v pomoč Rusom

Ob strani sovjetske armade v vojni z Nemci se bori sedaj že okrog 200,000 Poljakov.

Tudi Japonci so „čistokrvni“

„Italija ni kršila principov čistokrvnosti, ko je napovedala vojno Zed. državam v zvezi z Japonsko,“ se glasi pojasnjevanje v Rimu. „Dočim smo mi čistokrvni beloovni arjci, so Japonci čistokrvni rumenokožni arjci“, so rekli v „večnem mestu“ in prav nič jih ni bilo sram te hinavščine.

JOHN VOGRICH

Ko sem napisal naslove za običajna božična in novoletna voščila, je bila ena takih kuvert naslovljena na Johna Vogriča in njegovo ženo. Predno pa sem jih odposlal, sem izvedel, da je umrl. Kuverte na njegov naslov nisem oddal. Pisalni stroj mi je za hip utihnil.

Videl sem ga prvič v La Salle, Ill., kjer je bil takrat upravnik Slovenskega doma. Zelo zaposlen, je dobil nekoga, da ga je nadomestil nekaj minut in me povabil v sobo. Govorila sva vsakdanjosti. Poznala sva se do tedaj le po imenu.

John Vogrič se je udeleževal največ v SNPJ. Bil je njen glavni predsednik od leta 1915 do 1918, zadnjih 21 let pa njen glavni blagajnik.

V Chicagu je bil član društva Francisco Ferrer SNPJ in pa JSKJ. Do leta 1938 je bil tudi član JSZ. Rad je posejal svojo družino vse naše prireditve. Naročnik Proletarca je bil od ustanovitve SNPJ.

Pokojni Vogrič je bil rojen v Otaležu pri Cerknem na Gorškem. Težko bolan je bil par let in preminul je v starosti 65 let. Zapušča ženo, sina in tri hčere.

Pogreb se je vršil zadnji ponedeljek iz dvorane SNPJ in poslovlilni govor je imel tamjednotin predsednik Vincent Cainkar.

Pokojni Vogrič je bil markantna osebnost. Če se je branil ali pa ko je kritiziral, je imel svoj ton mirnega poudarjanja in se prav s tem uveljavil.

Blag mu spomin. Njegovi soprogji, sinu in hčeram, iskreno sožalje. — F. Z.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

AMERICA ON GUARD!

Above is a reproduction of the Treasury Department's Defense Savings Poster, showing an exact duplication of the original "Minute Man" status by famed sculptor Daniel Chester French. Defense Bonds and Stamps, on sale at your bank or post office, are a vital part of America's defense preparations.

Ste naročnino na Proletarce obnovili?

ZA LIČNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. Tel. MOHAWK 4707 PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno Telefoni: CANAL 7172—7173 1727-1731 W. 21st Street CHICAGO, ILL.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANOVILJATE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

„PROSVETA“

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt letaj; za Chicago in Cicevo \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol letaj; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

ZVONKO A. NOVAK:

ČEZ DRN IN STRN

SLOVENCI

IV

Vprašanje, kako dolgo so prostaki prebivalci slovenskih pokrajin ostali v stavbah na kolih, ni dognano. Nekateri starinoslovci menijo, da so jih zapustili okoli 1300. pred Kr. r. ter se naselili na strmih in drugače težko dostopnih višavjih. Tista naselja se imenujejo gradišča. Gradiščarji — ljudstvo, ki je bivalo po gradiščih — so pa že tudi poznali baker, bron in železo ter si izkovali iz tistih kovin orodje in orožje.

Tudi se ne ve, kaj je tisto ljudstvo pregnalo iz stavb na kolen v utrjena gradišča. Morebiti hude poplave, morda osvobodilni vojni. Prejane bo to za njega res. Kajti starinoslovci so dognali dejstvo, da so požari uničili naselbine na mostiških.

Na Kranjskem, Goriškem, Koroskem in Štajerskem je vse polno prazgodovinskih gradišč. Med temi so nekatera silno stara in iz tega se da sklepati, da so tamkaj živeli ljudje rod za rodom več tisoč let pred Kristom. Bili so silni in bojevit. Poznali pa so tudi živinorejo in poljedelstvo, si udomajili poleg vola tudi konja ter ga rabili za ježo in vprego.

Nič gotovega se ne ve, kakšno vero so imeli, če sploh katero. Svoje mrlice so deloma sezigali na grmadah, deloma pa jih polagali v plitve grobove. Pridajali so jim nakite in okraske iz bronca, stekla, jantarja in flovice, ker so mislili, da se mrtve ne loči od žive. Seveda ni bila prazgodovinska doba brez trgovine in prometa. O tem nam pričajo ceste, po katerih se je takrat gibal promet iz primorskih krajev v alpske naselbine, odkoder je šla trgovska proga še naprej preko Donave do severnega morja. Od tam je prihajal jantar, ki so ga rabili za okraske, a z juga so dobivali orožje in posodo. Prastari slovenski kraji so imeli tudi zvezo z balkanskim polotokom, kar nam priča in potrjuje zanimiva pravljica o Jazonu in Argonavtih.

Izkopine nam dokazujejo, da je ed kamene dobe pa do Rimljanov živelo po slovenskih krajinah isto prvotno prebivalstvo, ki je sicer napredovalo v gospodarstvu in izobrazbi, kolikor se sploh da govoriti o obdobju iz tistih časov, a se pa v narodnem oziru ni bistveno prav nič izpremenilo.

Skoro vsi starinoslovci se strinjajo v tem, da so bili to ljudstvo Ilirci, ki so si že pred Rimljani ustanovili ob Jadranu veliko kraljestvo ter v njem raztegnili svojo oblast preko Istre in Dalmacije tja do albanskih gora. Med severnimi

Ilirci so bili najznamenitejši Veneti v gornji Italiji, potem Istrani, Japodi, ki so bivali ob gornji Kolpi in po Krasi, in Liburni v vzhodni Istri. Okoli l. 380. pred Kr. r. pa so udarili na ilirske rodove bojeviti Kelti iz Galije (sedanje Francije), jih deloma premagali ter go-podovali nad njimi, dokler niso tudi njih podjarmili Rimljani.

Ve, kdaj je treba narediti pik?
Pred nekaj dnevi je listjaška Tribuna, ki izhaja v Chicagu, prinesla na uredniški strani sledeči članek:

"Poročila o veliki nacijski zagači v ruski kampanji se polagoma priznavajo v bistvu za nekaj resničnega. Moskva se je brezdvomno rešila iz klešč in Hitler kaže na čeli velikanski bojni fronti učinke prvega svojega uračunavanja. Na vojaška poročila, ki prihajajo iz pristanskih virov, leti navadno sum, da so ali preširokournstna ali pa prikrita. Velika nacijska vojna mašina je raztegnjena na daleč, pa je zastran tega prejkone sila težko obdržati občilne stike z njo. Napoleon je čutil čas z rusko zjmo in dasi je prišel v Moskvo, je zato samga sebe uničil.

"Rusi so sedaj v takem položaju, da so njihni bistveni pridobitveni viri bolj zavarovani kakor kdajkoli poprej. Njihne vojske niso prav nič popačene ali demoralizirane in zdí se, da imajo večjo udarno silo, kakor so jo pa imele početka. Se dokaj časa bo treba, preden se slika razbistri, toda najbrž je Hitler doživel svoj prvi veliki poraz.

"Nemčija plačuje sedaj za nore vojaške ambicije Adolfa Hitlerja in to ne prinaša fuhererju nobenega haska. Če bi naciji ne rešili Mussolinija, bi ta sedaj ne mogel otrepati svojega jezika pred rimskimi prebivalstvom.

"Lahko je, da se Hitler pripravljaja na udar kod drugod, ali če se potegne iz Rusije, prizna s tem poraz."

Čikaška Tribuna se je v svojih uredniških člankih že prej večkrat pečala za nacijsko vojno na Ruskem ter pri tem kar očividno kazala veliko veselje nad nacijskimi zmagami in izrečno izražala svoje smrtno sovraštvo do Stalina in Sovjetske Rusije. Da bi pa vsaj malo prikrija svojo naklonjenost do fašizma in tisto strupeno mržnjo do proletarske Rusije, je domala vsak tak članek zaključila z željo, naj bi se Hitler in Stalin toliko časa ruvala in bodla, dokler ne bi naposled oba izkrvavela ter obležala mrtva v tistem ruvanju.

Iz povsem razumljivih razlogov pa tega ni storila to pot, čeprav se kar vidi, kako težko ji je povedati resnico, kadar gre za priznanje ruskih zmag. Zvitorepka je, pa ve prav dobro, kdaj je treba narediti piko.

Nekaj popravkov

Beseda nič se pravilno sklanja takole: nič, ničesar, ničemer, nič, pri ničemer, z ničimer. V tej koloni je bilo zadnji teden opaziti napačno obliko 'z ničemer'. Pravilno bi se moralo glasiiti 'z ničimer', kakor je bilo menda tudi v rokopisu.

V Glonarjevem slovarju slovenskega jezika je čitati, da

pomeni pridevnik 'zajeten' vse, kar ni tanko ali šibko, česar je kaj v roke vzeti, čeprav nima zama v sebi posebne moči; zajeten človek, vol, konj, život; zajetna postava, rast, knjiga; trot je nekaj daljši, a dosti zaletnejši od čebela.

Kdor rabi besedo 'zajeten' v kaki drugačni zvezi, nima praver dela krivico sebi in slovenski govoric.

REFERAT S. FRANK ČESNA

na konferenci J. S. Z. in Prosvetne matice v Clevelandu, Ohio

(Nadaljevanje in konec.)

Čenjeni ooborniki in zastopni konference P. M. Pozvan sem bil, da podam nekaj pregled o našem gibanju, o eni naših najvažnejših kulturnih organizacij ameriških Slovencev — Prosvetne matice. Menda vam ne bom povedal nič posebnega novega, ker s tem vprašanjem se več ali manj vedno bavijo naši občni zbori JSZ, tako tudi naše okrožne konference te ustanove. Sprejete so bile že razne resolucije, ki so pa le deloma dosegle svoj namen, kajti iniciativa propagande mora priti od nas samih. Prosvetna matica je ustanovljena iz ključno v kulturne namene, dasi ji njeni nasprotniki skušajo pritisniti strankarski pečat.

Njen namen je zalagati dramska društva z raznimi igrimi, pevska društva oziroma zbere z notami, lahкими operetami, podpornim društvom pa izdaja vsaj po eno knjigo letno. Te naloge izvršuje Prosvetna matica kolikor ji pač sredstva dopuščajo.

P. M. je izdala od početka svojega udeještvovanja že preko 20 knjig, kar je za nas ameriške Slovence zelo častno in nas postavlja na prominentno mesto v zgodovini ameriških Slovencev.

Izdajanje knjig med nami je otežkočeno z velikimi stroški, toda pri tem imamo zavest, da vršimo važno vzgojevalno delo med našimi priseljenci. Ako ne bi izdajali knjig pridruženim organizacijam, bi najbrž P. M. ne obstajala več, ker tudi ta društva in organizacije tvorijo glavni vir dohodkov.

Na drugi strani pa društva dobijo za male prispevke polno vrednost v obliki poučne knjige. Zato je neobhodno potrebno, da P. M. izdaja knjige tudi v bodoče.

Mnogo manj ugodna pa je slika dramskih in pevskih zborov, za katere se je takorekó ustanovila. Dramskih arhivov se poslužuje razmeroma malo številno društev. Temu je seveda v veliki meri kriva kulturna pasivnost, ki se je med vojno prosperiteto naselila po naselbinah. Nekaj smo pa krivi sami, ker ne razvijamo dovolj agitacije med dramskimi društvi. To velja še v mnogo večji meri za pevske zbere. Pevskim zborom ne nudimo ničesar, razen okoli deset lahkih operetic, ki so pa vse brez orkestracije. Navzlic temu pa opravljamo hvaležno delo, zlasti v Clevelandu, kjer so dobre pevske moči.

Za povprečni pevski zbor so

pa predvsem potrebne pesmi in note, katerih pa P. M. žal nima v svojem arhivu. Zakaj jih nima, ne vem, toda eno je gotovo in sicer, da brez tega materiala ne bomo nikdar pridobili večine pevskih zborov v našo organizacijo.

Ker so zveze s staro domovino vsled vojne prekinjene, se ta zadeva zaenkrat ne more rešiti, vendar pa lahko zadostimo vsaj nujnim potrebam in sicer: Prosvetna matica naj izda enkrat na leto zvezek pesmi, kot jih je na primer izdala "Glasbena matica" v Clevelandu, O. Tak zvezek naj bi vključeval par pesmi za soliste, dvopeve, četverpeve, mešani moški kot ženski zbor. Tako zvezke naj bi se pošiljalo priključenim pevskim zborom.

Ostale bi se pa poskušalo prodati po nizki ceni. Potrebni pevski material naj bi zbral John Berliag iz Detroita s sodelovanjem drugih pevskih vodij. Seveda bodo zopet pomisleki glede finančnih sredstev, toda nekaj bo treba ukreniti, ker s praznimi rokami ne moremo agitirati. Nikdar pa ni dovolj povdarjana agitacijska stran P. M., ker le s pridobivanjem novih društev bomo dobili sredstva za zboljšanje muzikalnega in dramskega arhiva in obenem razširili delokrog naše ustanove. Polje je v tem oziru še ogromno. Statistika nam pove, da je v Ameriki okoli 700 slovenskih društev, ki se štejejo za napredna. Izmed teh jih je včlanjenih pri P. M. komaj 180, včevšči so klubov in druga kulturna društva. Dramskih in pevskih zborov je priključenih k P. M. okoli 15, dasi jih imamo samo v Clevelandu nad 30.

Te številke povedo vse. Zato pojdimo takoj na delo, da jih čimveč pridobimo. Prilike so zlasti sedaj ob letnih sejah ugodne, kar je zelo prepričevalno povdarjal že Ivan Molek v članku "Prosvete", z dne 26. novembra. Naloga za agitacijo ni tako težka, kot si jo predstavljamo. Treba je le dobre strategije in tolerance. Res je, da so društva preobložena z raznimi prošnjami, toda za dobro stvar se še vedno najde kakšen dolarček.

Možnost za ojačenje P. M. obstoja in tudi načrt je izvedljiv, toda le potom krepke in stvarne propagande v društvih, kajti društva so edino polje, kjer P. M. lahko uspešno napreduje.

Povdarjati je treba, da mora ta organizacija služiti izključno le prosvetnim in vzgojevalnim namenom, ker le na ta način bomo obdržali društva v našem območju. Bodimo tolerantni tudi napram drugim kulturnim organizacijam, ker vsi imamo isti cilj — duševno vzgojo in ohranitev našega jezika in tradicij v tujini.

K referatu se razvije razprava. Komar izjavlja, da je potrebno, da se tudi izvaja, kar nam je ravnokar Česen referiral, ne da se ostane pri besedah. — M. Medvešek se strinja z referatom s. Česna in povdarja, da je zelo važno za nas, in je dobro zapopadeno v referatu. — Sestra Jos. Močnik izjavlja, da imamo še eno tudi važno ustanovo med nami, namreč "Glasbeno matico", katero je priporočala na zadnji konvenciji SNPJ. To je, da se tudi to ustanovo prizna itd. Da vrši ravno tako dobro delo med nami.

S. Skuk navaja, da bodo morala res tudi podporna društva se zavzeti in več prispevati v to svrhu, če hočemo, da bo P. M. vršila res svoje naloge v bodoče v smislu Česnovge referata, da bo možno izdajati in zala-

gati vse, kar je v tem referatu zapopadeno. Česen govori o G. M., namreč ta ustanova je več samostojna, in da naloge P. M. so vse kaj drugega, to je širšega pomena itd.

K temu govore še Durn, Zorko in drugi, ki povdarjajo važnosti P. M. in njene naloge.

Sugestirano je bilo, da organizacija kot taka ustanovi poseben fond, iz katerega bi se črpalo v namen za izdajanje potrebnega arhiva kulturnim postojankam. Za uveljeb tega je tudi potrebno izdajanje novega in zbirati, kar imajo razna društva v svojih arhivih, ki bi bila pripravljena dati na razpolago Prosvetni matici.

Medvešek predlaga, da se obvesti glavnega tajnika P. M. Pogorela, da v tem smislu apelira v naših časopisih na vse morebitne stranke, katere bi bile pripravljene odstopiti svoje arhive, katere jih morebiti ne rabijo, ali razpuščena društva in posamezniki, kateri imajo kaj takega materiala kot so pevske note, igre in muzikalije, da izroče vse to P. M.

S tem bi se vsaj delno rešilo to potrebno vprašanje. Predlog sprejet.

Komar predlaga, da se tudi referat vključi v zapisnik in se ga priobči. Predlog sprejet.

Točka zborovanja "Pomožna akcija za domovino": Razprave se je udeležilo več navzočih končno je bil sprejet predlog, da ta konferenca soglasa ne le za religio akcijo, ampak tudi politično, za katero se je zavzela SNPJ.

Na zadnjem zborovanju tega odbora je bila predložena resolucija E. Kristana in okrožna konferenca P. M. se popolnoma strinja z idejo. Predlog soglasno sprejet.

Konferenca tudi obsoja gotovo reakcijo, katere je pričela že dvigati svoja nasprotna glede te započete akcije, in obsoja tako početje od strani nekaterih naših časopisov in njihovih dopisnikov. Zborovalci se izrečejo za podpiranje te akcije le na podlagi za pravo demokratično osnovno bodoče države Jugoslavije. In se tudi strinja za sklicanje kongresa ameriških Slovencev, kateri se bo vršil dne 12. februarja 1942 v Chicagu, Ill. K razpravi se oglasijo in govore še Skuk, Durn, Medvešek, Zorko in drugi. A. Božič tudi povdarja, da pri tem se ne sme pozabiti primorskih Slovencev ter da je pripravljen še delati, da se uresniči težnje osvoboditve primorskih zasujenih Slovencev, in to le v federativno in demokratično vlado bodoče Jugoslavije. Vsi so izražali upanje, da bo pri tem vprašanju imela besedo tudi velika Rusija, in da bo gledala, da se ostalemu delu Slovanov ne bo godila krivica ki jim jo

hoče storiti Hitler. — Močnik trdi, da je bivše JRZ imelo tudi to nalogo, pa da je vedno v kritičnih razpravah med ljudmi, ki so nasprotovali temu. — Česen zagovarja bivše JRZ ter meni, da nismo mi krivi, ako nismo uspeli, ker naši nameni in cilji so bili dobri. Naše težnje se niso uresničile zato, ker je bila reakcija premočna in je delovala za vse prej kot za demokratično urejeno družbo. A doseglji smo saj toliko, da smo se predstavili ameriški javnosti, ki nas je pričela vsled tega ceniti in upoštevati.

Se preide na volitve odbora. Za tajnico-blagajničarko je prevzela Milka Pagon. John Krebel je izjavil, da mu vsled prezaposlenosti ni več mogoče izvrševati tega dela. Sodružica Pagon izvoljena soglasno.

Louis Zorko izvoljen za organizatorja v clevelandskem okrožju in Jos. Černe za Girard in okolico, Frank Česna pa za Euclid.

Prihodnja konferenca se bo vršila v Girardu, Ohio.

Predlagano in sprejeto, da se nabira prostovoljne prispevke v podporo Proletarcu. Nabralo se je \$8.00.

Predsednik brat Filipič oznanil, da je dnevni red skoncán, se zahvali prispevatelem in zaključil sejo.

John Filipič, predsednik.
Joseph F. Durn, zapisnikar.

Koliko je "sovražnih tujcev" v Zed. državah?

Iz poročila justičnega departamenta je razvidno, da je v tej deželi iz osičnih držav okrog 1.100.000 priseljencev, ki še niso ameriški državljeni. Generalni pravnik Francis Biddle radevolje priznava, da jih je med njimi ogromna večina takih, ki so z vso vneto za Združene države, toda zakon je zakon in morajo biti označeni za sovražne tujce. Zagotavlja, da ne bo nikomur storjena krivica, o katerem bo izkazano, oziroma je že izkazano, da je zvest tej deželi. Na piki ima justični department le one, ki delujejo, ali pa so osumljeni delovanja za osiše in negujejo sabotažne akcije proti ameriški obrambi.

Med sovražne tujce so šteti vsi nedržavljeni, ki so priseljenci iz dežel, katere so Zed. državam napovedale vojno, predvsem seveda še nenaturalizirani priseljenci iz Nemčije, Italije, Madžarske, Rumunije, Bolgarije in pa Japonci, razen tukaj rojenih, ki so ameriški državljeni.

"Proletar" ne bi mogel izhajati brez podpore. Ker so mu potrebne, upotrebite priložnosti za zbiranje prispevkov v njegov tiskovni sklad.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

DECEMBER

CLEVELAND, O. — Veselica kluba št. 49 JSZ v četrtek 25. decembra (na bošični dan) v Slov. del. domu na Waterloo Road.

CHICAGO, ILL. — V sredo 31. decembra noveletna zabava kluba št. 1 JSZ.

GIRARD, O. — Silvestrova zabava kluba št. 222 JSZ v sredo 31. dec. pri Antonu Nagodetu v Avon parku.

1942.

JANUAR

CHICAGO, ILL. — Občni zbor Slovenskega delavškega centra v petek 30. januarja v lastnih prostorih.

CHICAGO, ILL. — Letna seja Družabnega kluba Slovenski center v soboto 24. januarja v SDC.

APRIL

ERIDGEPCRT, O. — Majska proslava kluba Naprej št. 11 JSZ v soboto 25. aprila v dvoran na Eoyds-villu.

MAJ

CHICAGO, ILL. — Majska slavnost kluba št. 1 JSZ v petek 1. maja v Slov. del. centru.

MAREC 1942.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 15. marca 1942 prireditve v korist Proletarca v dvorani SNPJ.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 26. aprila koncert Save v dvorani SNPJ.

CLEVELAND, O. — Koncert "Zarje" v nedeljo 8. marca v S. N. D.

NOVEMBER

CHICAGO, ILL. — Koncert Save v nedeljo 29. novembra v dvorani SNPJ.

DRUŽE PRIREDITVE IN SEJE

CHICAGO, ILL. — V soboto 28. februarja občni zbor Jugoslovanskega hranilnega in posojilnega društva v Slovenskem del. centru.

Kadar poslušate naše nasprotnike, ki sipljejo očitke na one, ki delajo, vprašajte jih, koliko so že oni storili in kje se njihovo delo pozna? Na ta način jih najlažje osmešite.

Listen to

PALANDECH'S RADIO BROADCAST
Featuring a Program of **YUGOSLAV FOLK MUSIC**
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD
Tel. 20-361
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNIM JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK "PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za nprvo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:
2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

POSUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles.

Vodi jo George Marchan.

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR ZA LETO 1942

SEDAJ RAZPOŠILJAMO. Obsega 224 strani in je vezan v platno. Stane \$1.00.

Vsebuje 50 raznih spisov in nad 50 slik ter ilustracij. Naročite si ga in priporočite prijateljem in znancem, da store isto.

Let's Put the Brakes On Hysteria

Hysteria never won a war! It is well to emphasize that fact at the beginning of this war. We had bitter experience with hysteria in the last war. We must not repeat it this time. Already a number of moves have made Americans "jittery." For example, a fake air raid alarm was sounded along the Northern Atlantic coast on Tuesday. Stocks slumped on the New York Exchange. "Generally, the sales were in small lots, meaning they were by people who could ill afford to lose," says the "Wall Street Journal." Some defense plants suspended operations. Hundreds of thousands of school children, filled with fear, were sent scurrying to their homes. A similar alarm was sounded on the West Coast. Army officers insist Jap planes flew over the Golden Gate, but didn't drop any bombs. All over the country there is talk of "black-outs" and thousands of citizens are being enlisted as volunteer "air wardens." Some are equipped with guns and clubs. In the wrong hands, movements of this kind may easily become extremely dangerous. One young woman has been shot in her automobile because she failed to halt on the order of a "warden." Windows have been smashed because the occupants of stores and homes failed to turn off their lights. If "tests" of any kind are desirable, the authorities should take their people into their confidence and tell them exactly what is contemplated, and why. But no one should be permitted to "run wild," because one "nut," anxious to grab the "spotlight," may do more damage than an enemy bomber. Labor, Washington, D. C.

THE MARCH OF LABOR

Nothing Yet

England is making about 100 automobiles per week. The United States was making about 100,000 cars per week—which is a thousand times as many as England — until the defense program began to cut into the production a little. Just how many America is making at this moment we do not know, but it still is many times as many as England. Leon Henderson, director of the division of civilian supply, says that in February, 1942, the passenger automobile production will be down to 43.9 per cent of the output in the same month in 1941. This will still be many times the British figure. But if the momentum of the defense program in this country continues to increase, the time probably will come when America will not be making any more cars, proportionately, than England is making. At that rate, it would not make more than 400 cars per week — merely making those which are absolutely necessary. Other lines of production would also be cut. And the taxes would increase far beyond anything that has been thought of at this time. In short, "you ain't seen nuthin' yet" if this war situation does not clear up in the near future. —Milwaukee Post.

AXIS ALIENS

By Ellis E. Jensen There are 1,100,000 aliens from the Axis countries in the United States at the present time; 90,000 are Japanese, 315,000 are German, 695,000 are Italian. During the last war, hatred of Germans and of everything German swept the country. Loyal citizens of German extraction lost their livelihood, or suffered utterly unjustified indignities. That must not happen now. Let us keep clearly in mind that America is a sort of working league of nations. Men of every national extraction will serve under our flag. We are not fighting peoples, but cruel dictatorships which sweep aside the peaceful sentiments of the common people and force them to attack their peaceful neighbors. Our job is to strip dictators of their power—to tear their weapons from their hands, so that murderous attacks on innocent people and nations may be proved a crime that does not pay. What better evidence have we that we are not warring against peoples, but against vicious despots, when we go down the first American casualty list, of the Destroyer Kearney? Dobnikar, Lafleur, Young, Camp, Stoltz, Kurtz, Frontakowski, Wade, Curtis, Calvert, Gajeway—all Americans—were victims of that assault. But their names are "foreign" names! The sons of many of the aliens in America are serving in our armed forces. Let us not prejudice anybody. Let us not turn a friend into a bitter foe. The FBI already knows who the dangerous aliens are, and they will be rounded up. Let's help the rest of the aliens to become good Americans.

WHAT THEY SAY?

President Roosevelt: "The true goal we seek is far above and beyond the ugly field of battle. When we resort to force, as we now must, we are determined that this force shall be directed toward ultimate good as well as against immediate evil. We Americans are not destroyers—we are builders. "We are now in the midst of a war, not for conquest, not for vengeance, but for a world in which this nation, and all that this nation represents, will be safe for our children. We expect to eliminate the danger from Japan, but it would serve us ill if we accomplished that and found that the rest of the world was dominated by Hitler and Mussolini. "So, we are going to win the war and we are going to win the peace that follows." Fiorello H. La Guardia, Mayor of New York City: "The miracle of America is the miracle of the mingling of many peoples. It is as though here the intention of the creation is fulfilling itself in the achievement of a free society. From one came many scattered into all parts of the world; here the many come from the ends of the earth to become one in loyalty and love of freedom. Out of diversity our unity is born." Paul V. McNutt, Federal Security Administrator: "It must be clearly understood—and we should announce our resolve to the world—that a victory for democracy will not be allowed to mean unemployment, economic insecurity, underconsumption in the midst of over-production, great inequality of opportunity, economic depressions, and undue concentration of this Nation's wealth or of the world's wealth in a few hands. When victory comes, we know from bitter experience that our society will face difficult readjustments. When hardships multiply, the hazards to democracy become grave. To avoid the possibility of any such disaster, democracy must afford relief by broadening political freedom to include economic freedom and enlarged opportunity. We must do two things: first, we must provide guarantees of minimum security and, second, we must extend facilities for the individual to help himself. Government cannot make all men equal in every sense of the word. It cannot put aside what nature has wrought in the individual. It can, however, provide for the equitable distribution of political powers and political rights; it can establish standards of security

within the limits of the Nation's resources and technological facilities; and it can provide equality of opportunity. We can—and we shall—establish an economic floor below which American citizen, whatever his personal misfortunes may be, can fall. The ultimate success of democracy will depend upon the maintenance of such a foundation." Sidney Hillman, Associate Director General, Office of Production Management: "Since the days of Jamestown and Plymouth Rock, the men and women of America have worked for freedom, and believed in it. They have opened the doors to those from other lands who—like myself—wanted to share in the building of America and the building of democracy. In this striving, we are all newcomers to a new world. We are all immigrants. It is our labor which has flung great bridges across our rivers and iron rails across our prairies. It is our faith in democracy which has extended the right to vote and establish free schools, and raised living standards, step by step, in a constant reaching-out toward greater liberty and broader opportunity for the common man. That process is still going on. Democracy is not static—it cannot be completed once and for all and then taken for granted. It has to be constantly revitalized and reinforced. It must be won anew by each generation. Our own generation has a double task—to preserve and extend the democratic faith within our borders, and to protect it against assault from without." Philip D. Reed, Deputy Director, Material Division, Office of Production Management: "The things we are learning and will continue to learn during the period of hostilities, in every field of scientific research and production, are simply astonishing. The old cliché, necessity is the mother of invention, is still heavy with truth. Manufacturing techniques, mass production methods, business procedures all along the line are undergoing important changes which give promise of more efficient and hence lower cost operations later on. Materials, both natural and synthetic, are being studied as never before. New ones are being developed, old ones improved. Conservation is being effected by new designs, by substitutions and by reduction of waste and spoilage. Scientific laboratories, concentrating today on new and challenging problems vital both to defensive and offensive military operations, are making discoveries not by tens but by hundreds, the greater part of which will have direct and fascinating bearing on the kind of homes we shall be living in, the clothing we shall wear, the food we shall eat, the vehicles we shall travel in, the methods of communications we shall use—in short the kind of world which shall be ours in which to work and to play after the war..." Secretary Morgenthau of the Treasury Department: "This nation of ours has had a shock, but it is wiser and stronger for having had it. Every one of us must become conscious today of a clearer vision and a deeper understanding than we had until December 7th. The bombs on Pearl Harbor have destroyed much more than what the census would call "military objectives." They have ripped our com-

America First recants

From The New Leader, New York The New Leader has reason to be proud of its long and, in some respect, very effective campaign against the America First Committee. It wishes now to be among the first to welcome the support which the leaders of this group offer to the President and the nation. These men and women are, after all, Americans. In this hour of the nation's trial, they are acting like good Americans. But a time of danger like this is no occasion for half-truths or muddled thinking. The statements issued by Charles E. Lindbergh, Robert E. Wood and John T. Flynn show that there are distinct and disquieting limitations to the loyalty which they offer. Herbert Hoover makes it all very clear in his honest words: "We have only one job to do now, and that is to defeat Japan." This is openly playing Hitler's game, supporting his world-strategy. Japan's move was devised to draw our forces off to the Pacific, and this former President of the United States openly urges us to rush into the trap. And citizens who sense the meaning of the world-embracing struggle should carefully consider the implications of the official America First declarations. John T. Flynn, speaking for the New York Chapter, says: "This committee's counsels and advice were rejected at each step by the government. But the time for discussing that is past." This must mean that if Wood, Lindbergh, Flynn and Hoover had filled the posts of Roosevelt, Hull, Knox and Stimson, our affairs would have been so conducted that Japan would have made no attack and we should now be living at peace. These are the men who have fought every defense move. They have opposed appropriations for arms, the building of an army, the repeal of the Neutrality Act, and the passage of the Lend-Lease Bill. Had they had their way, we should be bare of defense as Norway and Denmark. The notion that Japan would have spared unfortified and undefended islands and coasts is brazen nonsense. The fact that these men try to propagate such ideas in the very declarations through which they pledge allegiance to our war effort shows how little they are willing to sacrifice in the interest of unity. They are still anti-Hitler nor anti-totalitarian. They are still of the opinion that America, but for this—to them—accidental attack, should withdraw into itself and allow the dictators to rule the world. We are glad that they promise to support the nation in a military sense, but their ideas are more dangerous now than ever.

SOCIALISTS AND PACIFISM

CHICAGO.—It may interest the general public to know, that the Social Democratic Federation with the Local in Chicago is the only left-wing organization in the country (outside of a few foreign language groups) that has been not only consistent in its opposition to totalitarianism but also that has never wavered in its insistence that pacifism and appeasement was a stupid and criminal policy to pursue against the international gangsters. It is regrettable that the term Socialist has been used here by a small pacifist group for the last few years and that the leader of that group was personally conspicuous enough to mislead many persons into the belief that Socialists were pacifists. Spencer K. Binyon.

AFL FOR DESTRUCTION OF AXIS POWERS

President William Green of the American Federation of Labor on December 11, 1941, called upon the workers of America. Great Britain and their allies to "stand together, fight together and suffer together" until "all the Axis powers are definitely and completely overthrown." Mr. Green expressed his views in a cablegram sent, immediately after the declaration of war against Germany and Italy to Sir Walter Citrine, secretary of the British Trades Union Congress. The text of the cablegram follows: "The stern logic of events has finally brought the democratic nations of the world together in common cause. We must now stand together, fight together and suffer together until tyranny and totalitarianism are overthrown. This achievement must be realized at any cost. Be assured the workers of America will stand with the workers of Great Britain and their Allies immovable in their determination to carry on until all the Axis powers are definitely and completely defeated. William Green, President, American Federation of Labor.

LEND-LEASE AID

The Department of Agriculture reported nearly 1,650,000,000 pounds of agricultural commodities costing almost \$200,000,000 were delivered to representatives of the British Government for Lend-Lease shipment from the beginning of operations in April up to October 1. Animal protein, products, including cheese, dried milk, evaporated milk, eggs, pork and lard, made up the most important groups of commodities.

AGRICULTURE

The Department of Agriculture said additional improvement in the demand for farm products is indicated for the next few months as a result of increased consumer incomes and increased Government buying. Farm income from marketings increased 15 percent more than the normal seasonal gain during the period from June to September. The Department also reported 1,420,000 persons employed in agriculture as of November 1, the lowest November level since 1925. Secretary Wickard announced establishment of a nationwide organization of farmers and Department workers to make plans for an agriculture post-war program. One year to grow rice, Ten years to grow trees, One hundred years to grow men. —Chinese Proverb. The worst of all knaves are those who can mimic their former honesty. —Lavater.

ARMY HEALTH

The War Department announced the death rate in the Army from disease now is less than one-tenth what it was in 1917-18, and the venereal disease rate is less than half what it was at that time. Chief of Army Morale Osborne said most of the USO buildings will be in use by Christmas. The Army also announced field houses are being built in 37 camps to furnish additional recreational facilities during winter months.

Very Rich Prepare to "Gyp" Uncle Sam

These are the days when the very rich look over their stocks and bonds and other securities and, with the aid of "experts," decide what to sell in order to "establish losses." When they make up their income tax returns for 1941 they will deduct those "losses" and thus reduce the amount they must turn over to Uncle Sam to help defray the staggering cost of this war emergency. After the first of the year, if they see fit, they may buy back the securities they have sold. In all probability they will lose very little on the transaction. Only the Public Treasury will suffer. The ordinary citizen can't take advantage of this proceeding. He hasn't a stack of securities to examine. He has been too busy trying to make both ends meet. Only the rich, and more especially the very rich, can successfully ignore their country's call for more funds. Of course, it's legal. Congress has been persuaded to fill our tax laws with "jokers." Heaven only knows, if they will ever be removed. If they were eliminated, Uncle Sam wouldn't experience so much difficulty in getting the money he needs. The rich wouldn't be hurt; they would still have plenty to meet all their needs.—Labor, Washington, D. C.

A CASE IN POINT

One of the secrets of the fall of France lay in the fact that labor was oppressed and discouraged. There were other factors, to be sure. There were many Nazi agents and many traitors in France. Perhaps these would have been sufficient to account for the defeat without the discouragement of labor. But at least a better showing would have been made if labor had not been "put in its place." During the Blum regime an effort was made to build up the defenses of the country, but the capitalists, who were so incensed at the mild social advances made by the Blum regime that they shifted their investments to other countries as much as possible, prevented it. Ever since the French debacle, it has been fashionable in this country for the reactionaries, Mr. Dies being the most recent, to claim that it was caused by the Blum regime—which is quite the opposite of the truth. If the Blum regime had been continued, instead of the country going over to the reactionaries, it would have had a far better chance of keeping Hitler out, for the workers would have had the spirit to fight back. This fact is well known at Washington—well known by those who are not so prejudiced as to be unable to think clearly. It is not known by the anti-labor contingent. And this fact is among the reasons why reasonable men, even though much disturbed by the defense strikes that have taken place, want to avoid any drastic anti-labor legislation. Labor, treated in such a way that it is up on its toes and eager to promote the cause of democracy, is far more effective than it would be if it were sullen and discouraged, as labor was in France. — Milwaukee Post.

Born in Taylorville, Kentucky in 1840, Mrs. Patterson remembers how she and her brothers and sisters were taken to Hallsville, Kentucky, where they were sold at auction as slaves. She remembers that her mistress was cruel to her and recalls being severely beaten. She received one pair of shoes each year at Christmas and recollects that her bed was made of grass and hay and covered with old pieces of carpet. After gaining her freedom, she lived in Indiana until she came to this city over 40 years ago. Mrs. Patterson, a widow, is the mother of 11 children, five of whom are still living. She is still very active and able to perform normal household duties.

SLOVENE LABOR CENTER

CHICAGO.—The annual stockholders meeting of the Slovene Labor Center is called for Friday, January 30, 1942, at 8:00 P. M. at the Slovene Labor Center. A notice will be mailed from ten to forty days before the date set for the meeting. Oscar Godina, Secretary.

CHRISTMAS RADIO PROGRAM

The Slovenes of Chicago will have the opportunity of listening to an interesting radio musical broadcast on Christmas Day, December 25th at 3 P. M., over station WHIP. The program is being arranged by John R. Palandich, whose classical and national program is given every Saturday over the same station. Among the artists who will appear are: Preseren quartet, Miss Rose Arbana, the gifted Yugoslav coloratura soprano and Miss Ann Beniger, the charming slovene solo singer. Tell your friends to tune in at 3 P. M., Christmas day.

DON'T FORGET!

The Annual Meeting of Branch No. 1 JSF At Slovene Labor Center December 26, 1941 Election of Officers and other Important Matters

NEXT EVENT New Year's Eve Dance Given by BRANCH NO. 1 JSF at Lawndale Masonic Temple 23rd and South Millard Avenue December 31, 1941.